

garski novi knez Aleksander je sedaj pri ruskem carju v Livadiji, potem bo obiskal še našega in nemškega cesarja, italijanskega kralja in naposled sultana! Potem se poda v svojo kneževino in bo stoloval v Sofiji ali Sredecu, kder mu stavijo krasno palačo. Ruski car je sultanu poslal prijazno pismo, kar je tega naklonilo na rusko stran tako, da se je odpovedal pravici zasesti Balkan in v Rumelijo pride jegov namestnik knez Bogorides, rod dom Bolgar in kristijan. Prejšnjo ime Aleko-paša, koje je imel kot sultanov uradnik, je odložil. Tako se pripravlja in utrjuje mir po krvavej turško-ruskej vojski, ki je samo Rusijo stala 1450 milijonov. Nemški Bismark je zmagal v državnem zboru in sedaj bo nemško mejo tujemu blago trdno zaprl po visokej colnini. Sv. oče, rimski papež, so imenovali 10 novih kardinalov, med temi sta olomuški nadškof Fürstenberg in koločanski nadškof Haynald, potem 16 škofov, med temi je tudi kotorski škof dr. Forlani. Angleži so z Jakub-Khanom sklenili mir po 1/2letnej malo slavnej vojski; pridobijo nekoliko zemlje ob meji. Zato pa jim preti nova vojska od paganskega kralja Birmanskega.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradea do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXI. Solnce se je bilo uže skoro za gore skrilo, le zadnji žarki so še zlatili vrhe sosednih hribov, ko se vrnem v tabor, kjer so bili vojaki-kuharji ravno sevrili menažo, ktere se mi je uže precej ljubilo. Res mi prinese sluga v kositrenej skledici juhe rekoč: gospod! take juhe še pa nijsmo imeli, kakor je ta-le. Glejte, kake mastne srage plavajo na njenem površju. To je prava župa, če človek „oči“ na njej vidi. Nate! vem da Vam bode dišala — a teh besedi še dobro izrekel nij, in že je odskočil daleč od mene, skledica pa je ležala narobe v pesku in mastne oči so zginitile v prahu. Trdnega premagovanja mi je trebalo, da mi nij ušla črez plot mojih zobi kaka žal beseda. Vendar na tihem sem djal: veš ti Janez Schörk-meier, da bi ti bil mojemu očetu tako norčarijo storil, povedali bi ti bili koj v obraz: Janez ne bodi hud! pa ti si teležnjek. Še ednega izmed mojih sosedov je ta dogodek tako iznemiril, da se je v ta-le izrek zakadil: Ko bi se bilo sedaj meni kaj takega prigodilo, jaz bi bil okornežu glavo odtrgal in mu jo v lice pognal. Druga ne bi zasluzil. Hm! rečem jaz, to bi prvič ne šlo tako lahko in drugič, kdo Vam potem prinese fažola in mesa? Vse treba preudariti in še le potem delo začeti, svetuje Efras, eden 7 grčkih modrijanov. Po obedu — zajedno večerji — šla je ura na devet — pripravim si postelj na pokritem vozu, na kterem sem še vedno bolje in varneje počival, ne-

go na hladnej, močvirnej zemlji. Bil sem uže v mižavej deželi, ko me poprosi neki tovarš, da mu odstopim svoj prostor, ker ne sme vsled bolezni, ki ga je danes napala, pod milim nebom prenočiti. Težko mi je bilo, v tako poznem času izpolniti želje prosilčeve, ali misleč, da si zdrav človek lajše poišče za svoje krepke ude primerne ležišča, nego bolehav, odstopim mu urno svoje mesto. Med tem mi v glavi zabliška misel, kaj? ko bi znovič potrkal na vrata župnikova in poprosil, da me vzeme pod streho. Vzdignem se takoj in ob 1/210. na večer korakam, v plajšč zaviti, urno črez Zeniške ulice tje na konec mesta, kder je stal farovž. Pri vsakej bajti me je pozdravil kak kodrast, mršav psiček z grdim tuljenjem, kazaje mi ostre zobe. Pred vsakim pragom ležita najmanj po dva, če ne več. Paziti moraš, da ne stopiš kteremu na rep, drugače imaš vso druhalj proti sebi, ki laja in cvili, kakor bi v prečipu tičala. Ko se tako na desno in levo tem ponočnjakom skrbno izogibljem, srečam sredi trga (čaršije) moža visoke korenjaške postave z ovco, na meh odrto na ramah in z debelo gorjačo v rokah — pravi slovanski Štampihar. Dobar večer! brate, kako se imaš, nagovorim ga krepko. Hvala Bogu! dobro. Kako ti? odvrne in vpraša zajedno. Je-li turčin, hriščanin ali latin? nadaljujem vprašanje, na ktero se odreže: kaj turčin — nič turčin, jaz sem katolik. Vrlo dobro! sedaj te prosim, da me spremiš do vašega očeta župnika. In mož me je peljal z veseljem do župnijske hiše in je tamo glasno kričal, naj brzo odpró, ker je došel nek „ujak“ duhovnik, ki bi rad tukaj prenočil. Vse prileti iz koče, radovedno, kdo tako pozno nemir dela. Zahvalivši se svojemu voditelju za toliko postrežljivost, jamem se izgovarjati in oproščevati svojo nadležnost. Ali dobrosrčni župnik nij hotel besedovanja poslušati, nego me ravnim potisne v obednico, kjer je še bila miza pogrnena. Došel je namreč ravnokar še gost iz Mostara in zato sta bila domača gospoda še na nogah, da postrežeta tujcu, kolikor le moreta in kakor le vesta in znata; vsaj je ravno pri Bošnjakih gostoljubnost doma, kakor malo pri kojem drugem narodu. Sedli smo iz nova za mizo in se živahno pogovarjali o teh in onih rečeh, za me podučljivih in zanimivih. Med tem se je še na mizo prinesla: pita (povitica), kos ljubnice ali melone, kisele murke in močnik in jaje iz brašna. Da se jeziki niso posušili, prali smo jih z ostro Neretvansko črnino. Židane volje, kakor smo bili, krillili bi še bili dalje, da bi meni ne bilo misliti na počitek in okrepčanje za prihodnji dan. Razidemo se torej vsak v svojo sobico. Preden se vležem v snažno mehko postelj, kakoršne še nijsem videl, še manj pa v njej spal, odkar sem na turški zemlji, najdem med drugimi župnikovimi knjigami, kterih je bilo lepo število in nekaj jako dobrih, imenitno delo: „Zemljopis i poviestnica Bosne, ktero je pisal Slavoljub Bošnjak (o. Franjo

Jukić, rojen v Banjiluki l. 1818, umrl v Beču l. 1857). Pri čitanju te velevažne, z mnogim trudom in požrtvovanjem sestavljene ali redko se nahajajoče knjige, zabil sem skoro, da je čas počivanja. Uvidevši, da je nemogoče prečitati vseh poglavij v tem kratkem času, pregledam le najvažnejše točke slavne pa prežalostne zgodovine bosanske zemlje. Moj Bog! koliko bede, koliko trpljenja, koliko bridkosti, žalosti, nesreč je šlo preko te, od narave nikakor ne zanemarjene dežele, res čuda, da nij popolno postala kaka Mongolska puščava, kaka Severijska pustinja. Skrajni čas, da se odpravi to človeka nevredno stanje. Na težavnem potu ukradla se mi je na tihem nekokrat tožba, kaj treba našej armadi toliko trpeti in še kri prelivati za to hribovje, ali pri pregledovanju te knjige sprevidel sem, kako neopravičeno je tako godrnjanje, in kake pritlikave so vse bolečine, katero so Avstrijanci prenašati morali v nasprotju z onimi, ktere je zatirana, zasramovana, škorpioni bičana raja bosanska od ljutih poturic prebiti morala. Odtekel je uže lep del prihodnjega dne, ko odložim knjigo in tako na pol zadremam, boječ se, da ne bi zamudil ure skupnega odhoda. Ob 1/2 5 vstanem, se zahvalim hišnemu očetu za uljudni sprejem in hajd! mahnem jo naglih korakov v tabor, kjer se je ravnokar prvi voz jel iz mesta pomikati, ko prisopisem do svojih tovaršev. Spočil se sicer nijsem preobilo, a zato sem zvedel o Bosni in Hercegovini reči, ki so mi ponujale bogatega gradiva za premišljevanje in kratkočasenje na daljnem potu do Sarajeva.

(Dalje prih.)

Smešničar 20. Nek blapec je kupil pri urarju novo uro. Ali uže drugi den jo prinese urarju nazaj rekoč: urar, vi ste mene goljufali, ura ne gre! Urar ga vpraša: kako dolgo je pa šla? Hlapec: 24 ur in potem je postala. Urar: no glejte, idite vi 24 ur zmirom na okolo in verujte mi, da boste radi postali!

Razne stvari.

(*Novo knjigo*) izdala je tiskarna sv. Mohorja v Celoven. Naslov: Kršansko-katoliško pravoslovje. Spisal France Kosec, župnik v Truškah. Dobiva se pri g. Leyrerju v Mariboru in g. Drekslerju v Celju. Velja 1 fl. 20 kr.

(*Kot zaumrlega*) proglasila je sodnija Jakoba Masténa v Lopršicah, ker 30 let ni slišati o njem. (*Vlomili*) so v cerkvo sv. Janeza pri Sp. Draubergu tatje in iz darilnice vzeli 2 fl. Jezni vnesli so tudi železni okov.

(*Dolžniki*) rajnega Ferd. Spirka v Negovi se naj oglašijo do 23. maja t. l. pri notarju gornje-radgonskem.

(*Obesil*) se je posestnik Jožef Žnidar v Poljani pri Jurjevem klostru.

(*Slepar Andrej Schöff*) od Kapele pri Radgoni doma je svojo ženo, zapeljano staro žensko,

spravil ob vse premoženje, v Gradcu in drugod mnogo ljudi ogoljufal in je sedaj obsojen na 6 let v težko ječo.

(*Nove zemljiške knjige*) dodelane so srenjam: Lembah, Vrhè, Bistrica-Radvanje, Maria-Neustift, Golddorf, Paak ob Schalllegg, Piebldorf, Plešivec, Reichenburg. Tedaj stara imena prebajajo v popačeni obliki v nove knjige!

(*Ljudi na svetu*) štejejo 1.429,145.000. Samo v Evropi jih živi 312,398,000. V Avstriji je ženskih več nego moških. Pri 1000 moških štejemo po 1024 ženskih.

(*V Muti*) je povodenj vzdignila in po Dravi odplavila več stotin plohov za žaganje pripravljenih.

(*Pred celjsko porotno sodnijo*) pozvani so: Zemljič Ferd., Kovačič Jurij, Pavej Tomaž, Friedl Alojz, Veit Julijana, Hribar Rudolf, Florijacič Jožef in Lucija.

(*Dr. Jožef Jug*) mnogoletni liberalni bog št. Lenartskih nemčurjev v Slov. goricah je od celjske sodnije bil ugrabljen in zaprt, da se vrši preiskava zoper njega zaradi goljufije. Lep prijatelj Brandstetterjancev, Seidljancev in Wretzeljancev!

(*Nova firma*) zapisana je v knjigo štajerskih podvzetnikov, namreč „J. Farsky“ posestnik fabrike za izdelovanje lesenega pohištva v Pamečah pri Slov. Gradcu. Mož je bil eden izmed najmarljivejših sodelovalcev, da se je cesarjeva srebrna poroka v Slov. grašk. okraju odlično sijajno slavila.

(*Razpisana*) je župnija sv. Marije v Wurmbergu do 17. jun. in Zibiška do 20. jun. Č. g. M. Stuhec gre za kaplana k sv. Urbanu na Ptujem.

(*Dijaškemu semenišču*) daroval je č. g. M. Koren, župnik v Bučah 5 fl.

(*Dražbe*). 17. maja Anton Žnidarič v Drenovcih 897 fl., Helena Vogler v Dežnem, Marija Arih v Mahrenbergu; 23. maja Martin Sagadin v Račah, Jan. in Barbara Stern v Slivnici, Martin Romič v Babjemvrhu, Franc Letnik v Radgoni, Gregor Ferenc v Janežkej vasi, Sebastijan Zorko v Oberbreitenbahu 2250 fl., Martin Padežnik v Oplotnici 3910 fl., Luka Damitrovič v Podsredi 2250 fl.; 30. maja Jožef Bezjak pri sv. Miklaužu na Dravskem polju 4439 fl., Stefan Puh v Črmožišah 1220 fl., Jernej Mlinarič v Mestinju 1360 fl.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . . .	6 30	4 30	4 10	2 50	3 90	4 20	4 30
Ptuj	5 80	3 90	3 75	2 60	3 80	3 70	3 80
Varaždin . .	5 20	3 40	3 45	2 30	3 50	3 10	3 60
Dunaj } 100 Klg.	9 92	6 90	7 15	5 95	5 25	6 85	—
Pešt } 100 Klg.	9 10	5 90	7 70	5 75	4 75	4 65	5 —